

Lesarabrøv

Svar til fyrrverandi bankamann

Svar upp á spurningar frá fyrrverandi bankamanni í Sosialinum nr. 116 22. Juni 1994:

34% av kommunulánunum eru rentað við 12%.
50% av kommunulánunum eru rentað við 11%.

3% av kommunulánunum eru rentað við 10%.

1% av kommunulánunum er rentað við 9%.

Øll lánini eru latin við fastari rentu.

Einki av lánunum hevur landskassaveðhald.

Um lánini verða umfíggað til eina lægri rentu, koma lángevarar at hava ein innøkumiss, og hava teir tífyrirum av at hægri rentan heldur á fram.

At samanlíka kommunulán við seðusálán til 1. veðrætt er

ikki rætt. Sparikassarnir veita eisini kommunulán og eru hesi til aðra rentu enn seðusálánini.

Jens Peter Arge

Heilsusystirarnar

Nú frættist í útvarpinum, at heilsusystirarnar skulu ganga til arbeiðis, tí hetta armóðslandið, ið Føroyar nú eru, ikki vil keypa teimum bilar. Tað má verða til arbeiðsstæð.

Tað verða einir 50-70 bilar,

ið skulu keypast teimum beinavegin. Ein stórir partur av hesum heilsusystirum runt um í landinum høvdu einki arbeiði, um henda skipan ikki var.

Sjálvandi skulu tær hava viðbótt fyrri at nýta sín egna bil,

tað er ein sjálvfylgja. So at krevja at tær skulu fáa almennar bilar, tað er langtuttanfyri alt rimuligt mark, nú eingir pengar eru til nakka. Eingin fiskur er at fáa og eingin er innøkkan.

Eg vil hervið sum ein brand-

skattaður skattaborgari mótmæla, at landið keypir teimum bilar, tað er at keypa gull ov dyrt. Minnist til skattaborgaran, ið gadda skal!

Skattaborgari

»... snøvlandi undirmálarar...«

Nú havi eg fingið taun ivasama heidið at verða nevndur í nærmast hvørjari grein sum alment lønti Óli Breckmann skrivur. Hvið so er, er ikki gott at vita.

Dagblaðið, sum mátti lúta fyrri markaðarkreftunum, er nú stáplað upp á beinini aftur og tingmenn og onnur flokstrúgv skriva eftir fastari vaktarskipan. Almenni stuðulin kemur væl við og til rós fyrri teir verður blaðið, enn nakka óstöðugt, sent ellum húsarhaldum um fyrri at verða kunnað um hvat fólkaflokkurin stendur fyrri. Hendan tænanast stöðgar tá valið er av, tí tá hava tey, sum eru vald inn á lögting, »feriu« til næsta lögtingsval.

ÓB arbeiðir nú so dúgliga. Lútið og einki hoyrist millum valini. Onkuntíð noyðist hann at siga nøkur orð í lögtinginum, fyrri at rættvisgera lögtingsmannalønina og beint undan seinasta framløgudag í tinginum, fjórðahvørt ár, leggur hann fyrri lögtingið uppskott um bæði líkt og ólíkt, við-hvørt saman við sínum flokksfélugum, men oftast einsamallur.

Og hvat hava teir so at bjóða okkum veljarum? Jú, lønin skal niður við 40% og tað við lóg, og teir kundu hóskaði brúkt orðini við lóg skal land byggjast. Formaður floksins sigur, at sáttmálasamráðingar skulu ongar verða, men við lóg skulu allar lønir setast niður, væl at merkja bara hjá teimum, sum hava føroyskar lønir og har feløg tingast fyrri sínar limir um sáttmála. Øll tey, sum ongar sáttmálaavtalaðar lønir hava, koma framhaldandi at avgera hvussu teirra løn skal verða. Og tá tað so verður tosað um fakfeløg, er neyðugt at gera vart við, at fakfeløgini eru sett saman av borgarum við felagsáðugamálið hvat viðvíkur lønar- og starvsviðurskiftum.

Og sum eina tøk fyrri lógartvungna lønarniburskurðin, sum annars kemur at lækka arbeiðsloysisstuðul, dagpengar, forsorgarhjálp og fólk- og avlamspensiónir bjóða teir seg fram at geva skattaletta. Oh, sum vit verða glað. Men gleðin man fara at verða stokkut. Tað, sum reelt fer at henda er, at lønin verður sett niður við 40%

og skattainntøkurnar til tað almenna húsarhaldið minka, meðan skattatrystið verður á leið tað sama, tí formaður fólkafloksins sigur í einum av bløðunum, og sum forrestin er ein nýggjheit, at almenna virksemi skal ikki skerjast, men at undirskotið á fíggarlógini, orsakað av fólkafloksuppskottinum, skal fíggiast við lánøkku í nøkur ár frammyr.

Álvaratos, er ikki høvudsendingamálið við øllum hesum tvassinum at innføra eina yvirstætt og eina undirstætt?

Hesum uppskoti roynir hin stóri, borgarligi flokkurin eisini at fjeppast uppi í, men fyrri ikki at fólk skulu leggja merki til, at teir eru eins, leggur sambandsflokkurin tað ódrvisi fram. Í landsfundaræðuni sigur formaðurin, at lønarnar skulu lækka 5-10% hvørja ferð og at hetta skal gerast í sáttmálasamráðingum. Also báðir hesir flokkarnir og aðrir við eru samdir um at lønin skal niður og skattainntøkurnar til landskassan skulu minka. Síðan skulu vit neyðs borgarar trúgva at fleiri pengar verða í

okkara hondum.

Er ikki onkur grannskoðari innan hesar flokkar og har peran lýsir við fullari styrki, sum kann flokkunum burtur úr oyðimarkargongdini?

Ella skulu vit ikki bara brúka orð Óla Breckmans í SvF 31. januar 1993 um fakfelagsleiðarar, men nú vent móti honum sjálvum og teimum hann heldur saman við.

»Tað er ein skandala, at tað sita nakrir lögtingsmenn niðri á Vaglinum dag út og viku inn, mánað út, ár inn og halda Føroya land fyrri turra spott og tað skal verða mín staðiliga áheitan á veljararnar um at brúka spulslanguna, um einki annað hjálpir.«

Og viðari segði ÓB, tað nakkað broytt: »... snøvlandi undirmálarar, sum við útlukkisismetoduni eru blivnir lögtingsmenn í sovordnum terrororganisatiónum, fáa loyvi at spæla hazard við lagnuni hjá Føroya fólk. Eg haldi, at tað er ein skandala, og tað má fáa ein enda gangandi ov skjótt...«

Jákup Danielsen

Myndabók gjørd eftir filmi

Frumskógardýrið

Frumskógardýrið er myndabók, sum er gjørd eftir filminum, sum fyrri stuttum varð sýndur í Havnar Bio. Tað er kendi danski barnabókariðshøvundurin Flemming Quist Møller, sum hevur skrivað hesa bókina, og bókin er prýdd við upprunamyndum úr teknifilmnum.

Frumskógardýrið Hugo, sum filmurin og bókin eru um, er heimins sjáldsamasta og fittasta dýr. Hugo livir í frumskóginum, og spælir við apurnar Sikk og Sakk. Men stutt hðani liggur ein stórir og snouligur motorbátur, og umboð eru ríki Conrad Cupman og kona hansara Izabella Scorio. Tey skulu gera eir film, sum skal eita Vakurleikin og Kelivættið. Og tá er tað, at Hugo kemur upp á tal, hann er jú heimins fittasta og sjáldsamasta dýr.

Conrad roynir at lokka ein indíána at fanga Hugo afturfyrri ein walkman, tí indíáranum Ixutal dámar so væl tónleik. Hugo verður fangaður, men hann flýggjar, tá ið Izabella byrjar at klemma hann.

Við skipi kemur Hugo nú til stórbyin, og har upplivir hann mangt og nvat. Hann kemur heim til eina ríka konu, sum eigur pyntihundin Sabinu, og har verður hann rættiligt kelivætti, tí

børnini brúka hann at spæla við. Men aftur flýggjar Hugo, tí í sjónvarpinum verður lýst eftir honum, tí at hann skal vera rýmdur úr djóragarðinum.

Hugo kemur í holt við útløgukattarnar, men tá kemur vinur hansara, revagentan Rita, honum til hjálpar. Hugo bjargar sær í síðstu løtu umboð á eitt skip, og brátt er hann aftur í frumskóginum. Men tá er Conrad útbetur vorðin troytur av bæði konu og filmi, so Hugo fær nú endiliga frið.

Frumskógardýrið er ein stuttlig bók, og tað hendir nógv í hesi bókin. Bókin snýr seg um at klára seg í eini verð, har øll brellast eftir ríkið, ella har øll bara hugsa um seg og sítt.

Pauli Hansen hevur týtt Frumskógardýrið. E. O. Prent hevur staðið fyrri prentgerðini, og Bókadeild Føroya Lærarafelags gevur út.

Frumskógardýrið er 31 síður, og hon kostar 95 kr.

Tvangsauktion

På Dommerkontoret, C. Pløensgøta 1, 100 Tórshavn, afholdes

Torsdag den 4. aug. 1994, kl. 10.10

tvangsauktion, (AS 149/94) over matr. nr. 133, Vágur beliggende Vágur.

Auktionen er begæret af advokat Jógvan Ellefsen, Bryggjubakki 22, Tórshavn, tlf. 1.1260 (j. nr. 38137) på vegne en pant- og udlægshaver.

Ejendommen er et beboelseshus på en 689 kvm. stor grund. Det bebyggede areal udgør 53 kvm. i 3 etager med udbygning 81 kvm. i 2 etager.

Ejendommen kan beses efter aftale med ovennævnte advokat.

Auktionsdokumenterne ligger til gennemsyn på dommerkontoret.

Færøernes fogedret, den 23.06.94
Mette Søgaard-Nielsen
dfm.

Vit fáa tað lögting, vit sjálvi velja

(Hetta brævið varð ikki upptikið í Dimmalætting og kemur tí 3 vikur seinkað í Sosialin).

Tað, sum fekk meg at taka pennin, var fyrst og fremst at takka tykkum báðum, Maritu Petersen og Helenu Dam á Neystabø. Eftir míni meining hava tit hvør í sínum lagi gjørt eitt sera gott arbeiði, sum mangan man hava verið tungt.

Mær dámdi tykkum sera væl hetta kvæðið í sjónvarpinum (saman við Edmundi Joensen), har tit greitt og dæmliga færdut ykkara sjónarmið fram. Men so tit og knapt Edmund Joensen kom framat, hoyrdist sama gamla meylli um ólukkurnar, hinhava gjørt.

Munnu ikki vit, sum hava

síðið framman fyrri fjartóluni og lisið ávisir í vetur, hava fingið slíkt inn í høvdið?

Ella verða vit roknað at vera býu?

Vónandi verður tað ein vána taktikkur í valstríðnum at rokna við at fólk eru býtt og lata sær alt billa inn, bert tað verður endurtikið nógv ofta.

Ella er tað júst tað, sum er galið við okkum?

Lat meg taka dømi frá tí, sum er farið fram á politiska vígvællinum í seinastu.

Var tað ikki Lasse Klein, sum sjálvur stýrdi seg úr samgonguni? (og harvið úr flokkinum).

Var tað ikki sambandið, sum vildi hava val beinavegin?

Var tað ikki fjórvældið, sum stuðlaði hesum?

Soleiðis stóð tað at lesa í bløðunum.

Men knappliga verður alt koppað á!

Vit fáa at vita, at tað er Helena Dam á Neystabø, sum einsamall hevur ábyrgdina av hesum, og øllum teim ólukkum, sum hetta ferir við sær.

Okkara verdigu gomlu lögtingsmenn tváða sínar hendur, bekenna sína kristnu trúgv, tveita ákætur um seg og fara í tí sambandi heldur lætt um sannleikan.

Vit tiga meðan hesir høgu harrar leggja saman ráð og føra eina ljóta og sera lítið semiliga herferð móti hesi kvinnu, sum man hava skarað burtur úr á lögtingi hesa setuna.

Her var í hvussu er eitt mál, teir kundu einast um, og hví

man vera lætt at gita.

Verða tað teir heiðurliga, teir gleggju og klárskygdu, teir við hugflogi og sum duga og tora at taka stöð, sjálvu um tað kostar persónligar atkvøður, sum vit fara at velja?

Ella tey, sum skammlest selja sína sál fyrri atkvøður?

Prátið um at allir politikkarar skulu skiftast út er tæpult og uppgjørt. Hvør politikari kann gera undurverk í dag, bert tí hann er nýggjur og óroyndur?

Lat okkum hesaferð velja teir bestu av teimum gomlu og teir bestu av teimum nýggju - og millum tey bestu eiga at vera fleiri kvinnur.

Tað er tað góða fólkíð, vit eiga at velja, ikki tey gylnu lyftini, tí tey hava mangan verið ódrúgv.

J.